סביון אביבי Senecio leucanthemifolius – פורח בהר, בשפלה ובמישור החוף (ינואר 2016)

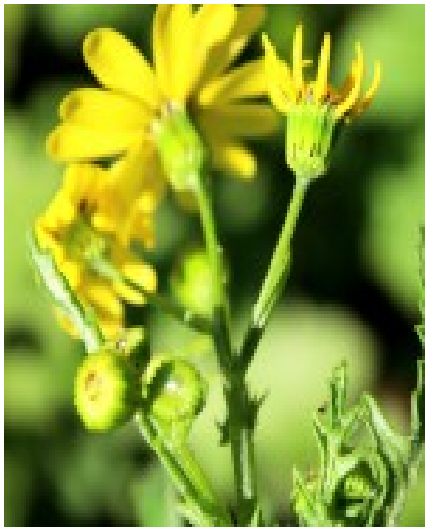
כתבה: ערגה אלוני

סביון אביבי *Senecio leucanthemifolius* subsp. vernalis הוא צמח חד-שנתי נפוץ שנוכחותו מרשימה בכתמי הצבע שהוא יוצר. הוא צובע בצהוב שטחים פתוחים בנוף הים-תיכוני.

העלים הראשונים של הסביון, מסודרם בצורת שושנת עלים צנועה. העלה פשוט, אורכו כ-5-7 ס"מ, ושפתו מנוצה מחולקת עד גזורה. תחילת פריחתו כבר בסוף הסתיו ובתחילת החורף והוא יתמיד לפרוח עד לחודש מאי. גבעולי הפריחה גובהם כ-15-30 ס"מ, לאורכם מסודרים לסירוגין עלים יושבים על הגבעול, גם הם מנוצים -מחולקים. עלים אלה קצרים מעלי השושנת שבבסיס. הגבעול ירוק לא חלק.

הפרחים מסודרים בקרקפות העטופה חפים. החפים החיצוניים כהים ומסתיימים בחוד כהה. החפים הפנימיים, ארוכים ונראים כמו עלי גביע העוטפים את המצעית. עמוד הפריחה מתפצל בקצהו, בכל קצה יושבות מספר קרקפות קרובות זו לזו.

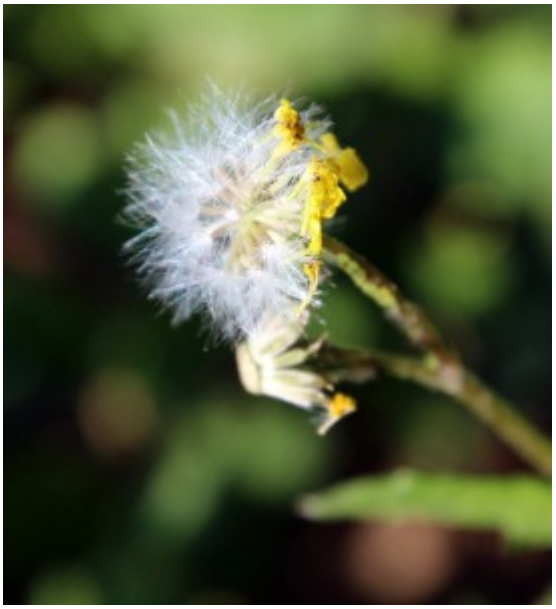

סביון אביבי. צילמה: ערגה אלוני ©
מימין – שושנת העלים; במרכז- קרקפת פריחה; משמאל – עמוד הפריחה מתפצל ובראש כל סעיף ושבת קרקפת, חפי המעטפת החיצוניים כהים עם חוד כהה (ראו בקרקפת הימנית)
לצפייה מיטבית – לחצו על התמונות

כל קרקפת מורכבת מעשרות פרחים קטנים היושבים בצפיפות אלה לאלה. לכל פרח 5 עלי

כותרת (אין גביע), 5 אבקנים ועלי. קיים הבדל במבנה הפרחים ובמיניותם בין פרחי ההיקף לבין הפרחים במרכז הקרקפת. בהיקף יושבים פרחים לשוניים שחמשת עלי הכותרת שלהם התאחו יחד ויצרו מבנה דמוי לשון ארוכה. פרחים אלה הם בעלי זוויג נקבי, מכילים עלי בלבד. במרכז יושבים פרחים צינוריים. חמשת עלי הכותרת שלהם התאחו לצינור קצר שקצהו מפורד ל-5 שיניים. פרחים אלה הם דו-מיניים, ומכילים גם עלי וגם אבקנים. מאבקי האבקן מאוחים לצינור, עמוד העלי קצר והצלקת מחולקת לשתיים. השחלה תחתית.
העלים הלשוניים לרוב פרוסים. אך בחושך, בגשם או כאשר הפרחים בוגרים, הם נגללים אחורה וכלפי מטה, וקוטר הפרח קטן מאד. הבשלת הפרחים נראית יפה בפרחים הצינוריים. היא מתחילה באותם פרחים שבהיקף. ככל שהפריחה נמשכת נפתחים פרחים נוספים כלפי האמצע. האבקת הפרחים נעשית ע"י חרקים כמו זבובים ודבורים.
הפרי זרעון המצויד בציצת שיער לבנה המזכירה ראש סבא ומכאן שמו. עם הבשלת הזרעון הוא מתנתק מהמצעית ונפוץ ברוח. תפוצה זו מאפשרת לזרעון להתרחק מצמח האם ולתפוס מקום בו הוא ינבוט בשנה הבאה.

סביון אביבי. צילמה: ערגה אלוני ©
מימין - קרקפת בתקריב. הפרחים הלשוניים בהיקף נקביים, הפרחים הצינוריים במרכז - דו-מיניים, כאשר החיצוניים בהם פתוחים.
משמאל - זרעונים עם ציציות.
לצפייה מיטבית - לחצו על התמונות

סביון אביבי מצוי כמעט בכל אזורי הארץ, אך לא גדל בדרום הקיצוני. תפוצתו העולמית משתרעת בארצות שבמזרח הים התיכון ובמערב אסיה.
בסוג סביון נכללים מינים רבים, אחדים מהם עצים, שיחים בשרניים ואפילו מטפסים. המשותף להם דמיון בפרח ובפרי. מינים אחדים משמשים לגינון. בארץ מצויים עוד 5 מינים,

4 מהם חד-שנתיים: **סביון יָפוֹ**, **סביון צָהֹב**, **סביון פשוט**, **סביון הָעֲרָבוֹת**. **סביון הָהָרִים** הגדל בחרמון הוא רב-שנתי.

==========

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: אלוני ע 2015 סביון אביבי Senecio leucanthemifolius – פורח בהר, בשפלה ובמישור החוף (ינואר 2016), "פורחים עכשיו", כתב-עת "כלנית" מספר 2.
https://www.kalanit.org.il/5454-2/